

Vježbe II

Binarna aritmetika: sabiranje, oduzimanje, množenje, dijeljenje

Pravila sabiranja u binarnom brojnem sistemu:

					Prenos:	
0	+	0	=	0	0	
0	+	1	=	1	0	
1	+	0	=	1	0	
1	+	1	=	0	1	
1	+	1	+	1	=	1

1. Sabrati binarne brojeve i izvršiti provjeru u dekadnom brojnem sistemu.

a)

$$\begin{array}{r}
 10110 \\
 + 11001 \\
 \hline
 101111
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 2^4+2^2+2^1=22_{(10)} \\
 + 2^4+2^3+2^0=25_{(10)} \\
 \hline
 2^5+2^3+2^2+2^1+2^0=47_{(10)}
 \end{array}$$

b)

$$\begin{array}{r}
 1101011 \\
 + 111010 \\
 \hline
 10100101
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 2^6+2^5+2^3+2^1+2^0=107_{(10)} \\
 + 2^5+2^4+2^3+2^1=58_{(10)} \\
 \hline
 2^7+2^5+2^2+2^0=165_{(10)}
 \end{array}$$

c)

$$\begin{array}{r}
 1011011.11 \\
 + 1100111.1 \\
 \hline
 11000011.01
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 2^6+2^4+2^3+2^1+2^0+2^{-1}+2^{-2}=91.75_{(10)} \\
 + 2^6+2^5+2^2+2^1+2^0+2^{-1}=103.5_{(10)} \\
 \hline
 2^7+2^6+2^1+2^0+2^{-2}=195.25_{(10)}
 \end{array}$$

d)

$$\begin{array}{r}
 110111.11 \\
 + 1101101.01 \\
 \hline
 10100101.00
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 2^5+2^4+2^2+2^1+2^0+2^{-1}+2^{-2}=55.75_{(10)} \\
 + 2^6+2^5+2^3+2^2+2^0+2^{-2}=109.25_{(10)} \\
 \hline
 2^7+2^5+2^2+2^0=165.00_{(10)}
 \end{array}$$

2. Izračunati izraz $18_{(10)} - 13_{(10)}$ u binarnom brojnem sistemu.

	$18_{(10)} =$	$10010_{(2)}$		
	$- 13_{(10)} =$	$01101_{(2)}$		
jedinični komplement		$\underline{10010}$		
		$+ \underline{1}$		
		10011		

$$\begin{array}{r}
 10010 \\
 + 10011 \\
 \hline
 100101 \\
 \text{pretek } \Rightarrow \text{rezultat: } 101_{(2)} = 5_{(10)}
 \end{array}$$

dvojni komplement

*** Ako je pretek 1 broj je pozitivan; u suprotnom je negativan. Pretek se ne uzima u obzir kad je u pitanju vrijednost broja!!!

3. Izračunati izraz $30.25_{(10)} - 35.5_{(10)}$ u binarnom brojnom sistemu.

$30.25_{(10)} = 11110.01_{(2)}$		011110.01
$- 35.5_{(10)} = 100011.10_{(2)}$	+	011110.10
jedinični komplement	+	011100.11
	negativan	011100.11
	j.k.	000101.00
	d.k.	$+ 0.01$
011100.10 dvojni komplement	+	$- 000101.01$
		\Rightarrow rezultat: $-101.01_{(2)} = -5.25_{(10)}$

4. Pomnoži brojeve $13_{(10)}$ i $5_{(10)}$ u binarnom brojnom sistemu.

$13_{(10)} = 1101_{(2)}$	1101×101
$5_{(10)} = 101_{(2)}$	1101
	0000
	$+ 1101$
	$100001 = 65_{(10)}$

5. Podijeliti brojeve u binarnom brojnom sistemu:

a) $105_{(10)}$ i $6_{(10)}$

b) $21.75_{(10)}$ i $3_{(10)}$

a)

$1101001 : 110 = 10001.1$
-110
<hr style="width: 100%;"/>
01
0
<hr style="width: 100%;"/>
010
0
<hr style="width: 100%;"/>
0100
0
<hr style="width: 100%;"/>
01001
110
<hr style="width: 100%;"/>
110
110
<hr style="width: 100%;"/>
0

b)

$10101.11 : 11 = 111.01$
$- 11$
<hr style="width: 100%;"/>
100
11
<hr style="width: 100%;"/>
11
11
<hr style="width: 100%;"/>
01
0
<hr style="width: 100%;"/>
011
11
<hr style="width: 100%;"/>
0